

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 5 grudnia 2025 r.

Znak: WK.610.30.2025.4

Pan
Piotr Rybka
Wójt Gminy
Rudnik

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 12 sierpnia 2025 r. do 6 października 2025 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Rudnik** za okres od 1 stycznia 2021 r. do 6 października 2025 r. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 października 2025 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 7).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2024 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonego w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji, na realizację zadania pn. „Budowa świetlicy wiejskiej w Ponięcicach wraz z zagospodarowaniem terenu” (wartość umowy wraz z aneksem 1.815.602,71 zł brutto), w którym:*
 - *zamawiający zaniechał zwrócenia się do wybranego w postępowaniu wykonawcy o złożenie wyjaśnień dotyczących wymaganego w ramach warunku udziału w postępowaniu doświadczenia, pomimo faktu, że złożone przez wykonawcę poświadczenie wykonanych robót wykazane w „wykazie wykonanych robót budowlanych” nie potwierdzało, że wykonawca warunek ten spełnia. Powyższe było niezgodne z przepisami art. 128 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.).*

Warunkiem udziału w postępowaniu było wykazanie przez wykonawcę, iż „wykonał zgodnie z przepisami prawa budowlanego i prawidłowo ukończył co najmniej jedno zamówienie, o wartości co najmniej 700.000,00 zł brutto, obejmującego w swym zakresie wykonanie robót budowlanych polegających na budowie, odbudowie, rozbudowie lub nadbudowie budynku, zrealizowanego należycie w okresie ostatnich pięciu lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie”.

Wykonawca w „Wykazie wykonanych robót budowlanych” wykazał zadanie pn. „Termomodernizacja i rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Pogrzebieniu”. Zgodnie z ww. wykazem robót, zakres robót budowlanych obejmował budowę sali gimnastycznej, przebudowę zaplecza sali gimnastycznej, budowę dwóch sal lekcyjnych, a ponadto remont łącznika oraz remont budynku szkoły na łączną kwotę 2.591.126,56 zł brutto. W powyższym wykazie nie wskazano jaka była wartość robót polegających na budowie i przebudowie budynków, tj. robót wymaganych w opisie warunku, a jaka była wartość robót remontowych nie wchodzących w zakres tego warunku.

Za przeprowadzenie postępowania odpowiadała Komisji przetargowa powołana zarządzeniem Nr RZW.014.2024 Wójta Gminy Rudnik z dnia 23 stycznia 2024 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rudnik w zakresie wzywania wykonawców do uzupełnienia lub poprawienia oświadczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania bądź do złożenia wyjaśnień dotyczących tychże oświadczeń lub dokumentów w przypadku gdy oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wątpliwości, stosownie do przepisów art. 128 ust. 1 i ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1320 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483).

- W 2022 r. dokonano zmiany umowy o zamówienie publiczne pn.: „Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych, powstających na terenie nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, położonych na terenie gminy Rudnik” (wartość umowy 1.441.600,00 zł brutto), polegającej na wprowadzeniu dodatkowej instalacji, do której będą przekazywane biodegradowalne odpady komunalne, z naruszeniem przesłanek zmiany umowy, określonych w § 12 ust. 1 pkt 5 umowy o zamówienie, czym naruszono art. 455 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 2019 z późn. zm.).

Powyższe polegało na tym, że w dniu 25 listopada 2022 r. wykonawca usługi złożył wniosek o dopisanie do umowy Nr ZP.27213.2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. dodatkowej firmy, do której podmiot odbierający będzie przekazywał biodegradowalne odpady komunalne.

W dniu 25 listopada 2022 r. został podpisany aneks Nr 1 do umowy Nr ZP.27213.2021 z dnia 30 grudnia 2021 r., na mocy którego dopisano do § 2 ust. 6.1 pkt 2 dodatkową instalację komunalną do przetwarzania odpadów. Powyższej zmiany dokonano na podstawie postanowień zawartych w § 12 ust. 1 pkt 5 ww. umowy.

Zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 5 ww. umowy, zmiana postanowień umownych niepowodująca konieczności przeprowadzenia nowego postępowania jest dopuszczalna m.in. w zakresie „instalacji komunalnych do przetwarzania odpadów objętych przedmiotem zamówienia, w przypadku zgłoszenia przekazywania odpadów do innych instalacji komunalnych niż wykazane w ofercie - zmiany wprowadzane będą do umowy na pisemny wniosek wykonawcy. Wniosek będzie podlegać weryfikacji zamawiającego, który zastrzega sobie prawo odmowy dokonania zmiany w przypadku, gdy wskazane instalacje nie będą posiadać pozwolenia zintegrowanego wydanego przez właściwy organ na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, obejmującego zezwolenia na przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (20 03 01), biodegradowalnych odpadów komunalnych (20 01 08) oraz selektywnie zbieranych odpadów komunalnych bądź innych decyzji wydanych na podstawie ww. przepisu, zawierających w treści przetwarzanie i zbieranie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (20 03 01), biodegradowalnych odpadów komunalnych (20 01 08) oraz selektywnie zbieranych odpadów komunalnych”.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. z 2020 r., poz. 10), biodegradowalne odpady komunalne (zwane potocznie bioodpadami) mają dwa główne kody odpadu: 20 01 08 dla odpadów kuchennych ulegających biodegradacji oraz 20 02 01 dla odpadów zielonych (ogrodowych i parkowych) ulegających biodegradacji.

Z decyzji Nr 263/16/SE wydanej w dniu 18 maja 2016 r. przez Starostę Raciborskiego ze zmianami, zezwalającej na przetwarzanie odpadów podmiotowi prowadzącemu instalację komunalną, nie wynikało, iż zakład posiada zezwolenia na przetwarzanie biodegradowalnych odpadów komunalnych (o kodzie 20 01 08).

Tym samym wprowadzono do ww. umowy podmiot, który nie posiadał pozwolenia zintegrowanego wydanego przez właściwy organ na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, obejmującego zezwolenia na przetwarzanie biodegradowalnych odpadów komunalnych (o kodzie 20 01 08) oraz selektywnie zbieranych odpadów komunalnych bądź innych decyzji wydanych na podstawie ww. przepisu, zawierających w treści przetwarzanie i zbieranie biodegradowalnych odpadów komunalnych (o kodzie 20 01 08).

Z wyjaśnień złożonych przez p. Tomasza Kruppa – Zastępcę Wójta Gminy Rudnik wynikało, że w projekcie umowy o zamówienie – a w konsekwencji w umowie o zamówienie omyłkowo wskazano kod odpadów 20 01 08, który dotyczy „biodegradowalnych odpadów kuchennych zamiast prawidłowego kodu „20 02 01” - biodegradowalnych odpadów komunalnych”. Po weryfikacji uprawnień stwierdzono, że instalacja prowadzona przez dodatkowo zgłoszony podmiot posiada stosowne pozwolenie administracyjne obejmujące kategorię „biodegradowalne odpady komunalne” o kodzie 20 02 01, co było wystarczające dla prawidłowej realizacji zamówienia. Ponadto wyjaśniono, iż w trakcie obowiązywania

umowy nie doszło do faktycznego przekazania przez firmę wykonawczą odpadów do dodatkowej instalacji, a podpisany aneks nie wywołał żadnych skutków faktycznych ani finansowych.

Odpowiedzialność w tym zakresie ponosił p. Piotr Rybka – Wójt Gminy Rudnik.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rudnik odpowiedzialnymi za przygotowanie i realizację umów o zamówienia publiczne, w zakresie merytorycznej oceny zaistniałych ustawowych przesłanek, dopuszczających istotne zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego, mając na uwadze art. 455 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 1320 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r., poz. 1483).

W zakresie wydatków bieżących:

- *W 2022 r. nieprawidłowo przeprowadzono kontrolę realizacji umowy na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych powstających na terenie nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, położonych na terenie Gminy Rudnik, czym naruszono § 5 ust. 9.1 lit. a) umowy Nr ZP.27213.2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. w związku z przepisami art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.), art. 44 ust. 3 pkt 3, art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2, 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.) oraz postanowienia zawarte w § 3 ust. 6 załącznika Nr 1 do zarządzenia Nr 199/2018 Wójta Gminy Rudnik z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczenia dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych w Urzędzie Gminy Rudnik ze zm.*

Powyższe polegało na tym, że w fakturze nr FA 000084/2022/11 z dnia 14 listopada 2022 r. przyjęto 146,23 ton odpadów za kwotę 99.436,40 zł, podczas gdy załączonych do faktury raportów dotyczących ilości odebranych odpadów w październiku 2022 r. wynikało, że ilość odebranych i zagospodarowanych odpadów winna wynosić 148,17 ton za kwotę 100 755,60 zł brutto.

W związku z powyższym, fakturę Nr FA/000084/2022/11 z dnia 14 listopada 2022 r. zweryfikowano błędnie pod względem ilości odebranych i zagospodarowanych odpadów komunalnych.

Z wyjaśnień złożonych przez p. Piotra Rybka – Wójta Gminy Rudnik wynikało, że w związku z tym, iż ilość odpadów w poszczególnych wierszach raportu była zgodna z Kartami Ewidencji Odpadów oraz z Kartami Przekazania Odpadów, zamawiający nie przeprowadzał dodatkowej weryfikacji przedłożonego przez wykonawcę podsumowania raportu z PSZOK, uznając jego prawidłowość.

Osobą odpowiedzialną za weryfikację ww. dokumentów był podinspektor ds. gospodarki komunalnej i ochrony środowiska w Referacie Inwestycji, Rolnictwa i Infrastruktury. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 3

Zapewnić wykonanie postanowień umów zawartych z wykonawcami realizującymi zadania w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w sposób pozwalający na prawidłowe ustalenie wynagrodzenia za wykonane usługi, mając na uwadze art. 44 ust. 3 pkt 3, art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2, 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483).

Wniosek nr 4

Ponownie dokonać kontroli merytorycznej faktury VAT FA/000084/2022/11 z dnia 14 listopada 2022 r. wystawionej w związku z realizacją usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na podstawie umowy nr ZP.27213.2021 z dnia 30 grudnia 2021 r., mając na uwadze art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2023 - 2025 (do dnia kontroli), nieprawidłowo przeprowadzono czynności mające na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano podatników do złożenia korekt informacji oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, a także do wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Było to niezgodne z art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, art. 6 ust. 6 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1452 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

- *podatników (osoby prawne) o numerach kart kontowych: 1/17, 1/39, oraz (osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą) o numerach kart kontowych: 16/27, 16/28, 16/58.*

Z ogólnodostępnych stron internetowych wynikało, że na nieruchomościach ww. podatników o nr karty kontowej 1/39 osoby prawnej oraz osób fizycznych o nr kart kontowych: 16/27, 16/28, 16/58, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle, tj. parkingi zapewniające miejsca postojowe dla klientów podatnika, brama wjazdowa, ogrodzenie, podjazd, plac wyłożony kostką, banery reklamowe, wiaty murowane, przyłącze elektryczne, szambo, utwardzenie powierzchni, których podatnicy nie deklarowali w złożonych deklaracjach podatkowych i informacjach na podatek od nieruchomości.

Ponadto ww. podatnicy, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, o numerach kart kontowych: 16/27, 16/28, 16/58 w informacjach w sprawie podatku od nieruchomości wykazywali do opodatkowania zaniżoną powierzchnię

nieruchomości: w tym gruntów i budynków związanych z działalnością gospodarczą.

W trakcie kontroli wezwano podatnika o nr karty kontowej 1/39 do złożenia wyjaśnień w związku z brakiem zadeklarowania budowli związanych z działalnością gospodarczą oraz w związku ze zmianami dotyczącymi powierzchni gruntów i budynków.

Podatnik po wezwaniu złożył oświadczenie z aneksem do umowy najmu, wyjaśniając, że budynki są prawidłowo wykazane w deklaracji, natomiast w załączniku do deklaracji błędnie przypisano wartość budowli „ogrodzenie” do działki nr 742/6, zamiast działek: 742/5 i 742/6. Ogrodzenie ujęto łącznie z bramą wjazdową jako elementem integralnym.

- podatnika o nr 1/17 (zakład budżetowy) powołanego do wykonywania zadań własnych Gminy, m.in. w tym w szczególności w zakresie zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia ścieków, który zadeklarował do opodatkowania zaniżoną powierzchnię nieruchomości, niezgodną z danymi wynikającymi z zawartych z Gminą umów użyczenia, aneksów do tych umów, zarządzeń Wójta Gminy Rudnik, uchwał Rady Gminy Rudnik dotyczących użyczenia nieruchomości. Ponadto wykazał do opodatkowania grunty, budynki oraz budowle służące do dostarczania wody jako związane z działalnością gospodarczą.*

Należy wskazać, że działalność prowadzona przez wskazaną jednostkę nie ma charakteru zarobkowego, tj. nie jest ukierunkowana na osiąganie zysku, lecz służy zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej, a tym samym nie jest działalnością gospodarczą, pod pojęciem której, stosownie do art. 3 ustawy Prawo przedsiębiorców, w związku z art. 1a ust. 1 pkt 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, należy rozumieć zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły. Brak którejkolwiek z tych cech oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej. Zakład budżetowy nie prowadzi działalności, zatem budowle nie związane z działalnością nie podlegają podatkowi od nieruchomości.

Zgodnie z treścią art. 2 ust.1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają następujące nieruchomości lub obiekty budowlane: grunty; budynki lub ich części; budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Ww. podatnicy – osoby prawne o numerach kart kontowych 1/17, 1/39 oraz osoby fizyczne o numerach kart kontowych: 16/27, 16/28, 16/58 – nie złożyli korekt informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych. Organ podatkowy, do dnia zakończenia kontroli, nie wezwał tych podatników do złożenia korekt ww. deklaracji i informacji, jak również nie skorzystał z możliwości przeprowadzenia kontroli podatkowej.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających danych podatkowych, ponieważ nie miał możliwości zweryfikowania tych danych z ewidencją gruntów i budynków, dane te bowiem nie były w pełni naniesione w bazie ewidencji gruntów i budynków.

Ponadto przyczyną braku lub prawidłowego opodatkowania podatnika było zaniechanie przekazania kopii umów użyczenia, zarządzeń, uchwał z referatu merytorycznego do Referatu Finansowego, do pracowników prowadzących wymiar.

Zgodnie z postanowieniami § 4 ust. 6 Instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 199/2018 Wójta Gminy w Rudniku z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych w Urzędzie Gminy w Rudniku (wraz ze zmianami) „pracownicy merytoryczni zobowiązani są do niezwłocznego przekazywania do referatu finansowego: (...) informacji o zmianach w mieniu komunalnym, m.in. w zakresie zakupu i sprzedaży lub oddaniu w posiadanie zależne – celem ujęcia w ewidencji księgowej oraz korekty naliczenia podatku od nieruchomości. Odpowiedzialność za nieterminową realizację powyższych czynności ponosi osoba, która dopuściła się zwłoki w przekazaniu powyższych dokumentów do referatu finansowego”.

Następnie w § 3 ust. 6 Instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Nr 96.2025 Wójta Gminy Rudnik z dnia 17 lipca 2025 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli oraz przechowywania i zabezpieczania dokumentów księgowych i ksiąg rachunkowych w Urzędzie Gminy w Rudniku, zapisano, że „pracownicy merytoryczni zobowiązani są do niezwłocznego przekazywania do referatu finansowego: (...) informacji o zmianach w mieniu komunalnym, m.in. komunalizacja mienia, w zakresie zakupu i sprzedaży lub oddaniu w posiadanie zależne – celem ujęcia w ewidencji księgowej oraz korekty naliczenia podatku od nieruchomości, informacji o zawartych umowach dzierżawy gruntów gminnych (do pracownika zajmującym się wymiarem podatku), odpowiedzialność za nieterminową realizację powyższych czynności ponosi osoba, która dopuściła się zwłoki w przekazaniu powyższych dokumentów do referatu finansowego”.

Zadania w zakresie prowadzenia spraw w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości oraz prowadzenia postępowań podatkowych w celu wydania decyzji określających wysokość zobowiązania podatkowego, analizy i kontroli poprawności składanych deklaracji i informacji podatkowych z danymi z ewidencji gruntów i budynków należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy, Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 5

Podjąć czynności zmierzające do ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania nieruchomości podatników – osób prawnych o numerach kart kontowych: 1/17, 1/39 za lata 2024 - 2025 oraz osoby fizyczne o nr karty kontowej: 16/27, 16//28, 16/58 za lata 2023 - 2025, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć, w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 z późn. zm.), postępowanie podatkowe w celu prawidłowego opodatkowania ww. nieruchomości, mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i art. 1a ust. 1

pkt 3, art. 6 ust. 6, ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 707) oraz art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracje w sprawie podatku od nieruchomości oraz informacje o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz w zakresie egzekwowania korekt informacji, deklaracji podatkowych, stosownie do art. 272 pkt 2 i 3, art. 274a § 1 i § 2, art. 281 § 1 i § 2, art. 198 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r., poz. 111 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1, 2 i 3, art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 6 ust. 2, ust. 6, ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r., poz. 707), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483).

- *W latach 2024 - 2025 do dnia zakończenia kontroli, nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające deklaracje na podatek od nieruchomości złożone przez podatników zwolnionych z podatku od nieruchomości na podstawie uchwał Rady Gminy w Rudniku oraz nie wezwano podatników o numerach kart kontowych: 1/17, 1/27, 1/56, 1/25 do złożenia korekty deklaracji za lata 2024 - 2025.*

Powyższe było niezgodne z art. 272 pkt 2 i pkt 3 art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383 z późn. zm.), w związku z art. 3 ust. 1 pkt 4a, art. 6 ust. 9 pkt 2 i ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.).

Na podstawie zawartych umów, Gmina przekazała podatnikom w nieodpłatne użyczenie grunty i budynki wykorzystywane na cele ochrony przeciwpożarowej, a także budowle wykorzystywane na potrzeby zbiorowego odprowadzania ścieków.

Ww. podatnicy korzystali ze zwolnienia z podatku od nieruchomości na podstawie § 2 uchwały Nr LIX/494/2023 Rady Gminy Rudnik z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie podatku od nieruchomości na 2024 r. oraz uchwały Nr VIII/61/2024 Rady Gminy Rudnik z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie podatku od nieruchomości na 2025 r.

W myśl ww. uchwał, zwolniono z podatku od nieruchomości: budynki, budowle i grunty zajęte na potrzeby ochrony przeciwpożarowej z wyjątkiem części wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej oraz budowle wykorzystywane na potrzeby zbiorowego odprowadzania ścieków.

Podatnicy o numerach kart kontowych: 1/27, 1/56, 1/25 w deklaracjach na podatek od nieruchomości wykazali zawyżoną powierzchnię gruntów w stosunku do powierzchni, którą faktycznie dysponowali.

Ze sporządzonego przez pracowników Urzędu wykazu nieruchomości nieodpłatnie przekazanych do podmiotów prowadzących działalność w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz z ogólnodostępnych stron internetowych wynikało, że ww. podatnicy nie władali gruntami o powierzchni wskazanej w deklaracjach oraz w zawartych umowach.

W trakcie kontroli zawarto kolejne umowy, w których dokonano zmian dotyczących powierzchni gruntów, jednak – w przeciwieństwie do wcześniejszych umów - nie określono powierzchni budynków oddanych w użyczenie poszczególnym podmiotom.

Do dnia zakończenia kontroli podatnicy ci nie złożyli korekt deklaracji.

Podatnik o nr karty kontowej 1/17 (zakład budżetowy) w załączniku ZDN-2 do deklaracji, w części dotyczącej danych o przedmiotach opodatkowania zwolnionych z opodatkowania, wykazał wartość budowli związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej, mimo że działalności tej nie prowadził.

Organ podatkowy w trakcie kontroli nie wezwał ww. podatników do przedłożenia korekt deklaracji w sprawie podatku od nieruchomości za lata ww. lata.

W konsekwencji powyższego, w sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2024 r. oraz za 2025 r. oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy Rudnik za okres sprawozdawczy 2024 r. nie wykazano prawidłowo danych w zakresie udzielonych ulg i zwolnień wynikających z ww. uchwały, tj.:

➤ zawyżono skutki udzielonych ulg i zwolnień w sprawozdaniu Rb-27S za 2024 r. oraz w sprawozdaniu Rb-PDP za 2024 r., o kwotę 188.964,58 zł, tj. o kwotę podatku od wartości budowli oraz o kwotę 6.934,70 zł, tj. o kwotę podatku od nieruchomości gruntowych;

➤ zawyżono skutki udzielonych ulg i zwolnień w sprawozdaniu Rb-27S wg stanu na dzień 30 czerwca 2025 r. o kwotę 94.482,29 zł, tj. o kwotę podatku od wartości budowli oraz o kwotę 6.934,70 zł, tj. o kwotę podatku od nieruchomości gruntowych.

Zadania w zakresie kontroli pod względem formalnym i merytorycznym złożonych deklaracji, prowadzenie ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy, Kierownik ww. Referatu.

Wniosek nr 7

Wzwać podatników o nr kart kontowych: 1/17, 1/27, 1/56, 1/25 podatku od nieruchomości do złożenia korekt deklaracji na podatek od nieruchomości za okres obowiązywania umów, w których Gmina Rudnik oddała do bezpłatnego użyczenia nieruchomości, stosownie do art. 274a § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 z późn. zm.) oraz wymogów art. 3 ust. 1 pkt 4a, art. 6 ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 707).

Wniosek nr 8

Ponownie obliczyć i prawidłowo ustalić wysokość skutków zwolnień w podatku od nieruchomości udzielonych uchwałami Rady Gminy Rudnik na lata 2024 i 2025 dla nieruchomości wykorzystywanych w celach ochrony przeciwpożarowej oraz dla budowli wykorzystywanych na potrzeby zbiorowego odprowadzania ścieków, a także prawidłowo wykazać skutki tych zwolnień w podatku od nieruchomości w sprawozdaniach budżetowych

Rb-PDP i Rb-27S, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. 2010 r., Nr 208, poz. 1375) oraz § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2025 r., poz. 133), mając na uwadze § 3 ust. 1 pkt 9 i pkt 11, § 7 ust. 3 i ust. 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 38 do ww. rozporządzenia.

W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- *Nieprawidłowo ujęto operacje nabycia dwóch nieruchomości w drodze komunalizacji w księgach 2025 roku zamiast w księgach 2024 roku, niezgodnie z wymogami art. 6, art. 20 ust. 1 oraz art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz zasadami funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz planem kont urzędu, stanowiącym załącznik nr 1.1, do zarządzenia Nr 198/2018 Wójta Gminy Rudnik z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia polityki rachunkowości oraz planu kont przyjętych dla budżetu oraz urzędu Gminy Rudnik (wraz ze zmianami).*

Powyższe dotyczyło dwóch działek nabytych w 2024 roku, które przyjęto na stan środków trwałych na mocy decyzji Wojewody Śląskiego z dnia 16 grudnia 2024 r. na podstawie wystawionych w dniu 23 stycznia 2025 r. dowodów OT o wartości 10.040,00 zł do ksiąg rachunkowych 2025 r. W tym czasie księgi 2024 r. były jeszcze otwarte.

Zgodnie z wyjaśnieniami, nieruchomości nie zostały ujęte w ewidencji księgowej Urzędu na koncie 011 „Środki trwałe”, w którym uprawomocniła się decyzja w wyniku przeoczenia spowodowanego licznymi w tym okresie obowiązkami, związanymi zarówno z zamknięciem roku 2024, jak i sprawami bieżącymi.

W konsekwencji w bilansie Gminy Rudnik sporządzonym na dzień 31 grudnia 2024 r. również nie wykazano ww. środków trwałych o wartości 10.040,00 zł.

Powyższe świadczy o nieprawidłowym przeprowadzeniu inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji, według stanu na ostatni dzień 31 grudnia 2024 r. niezgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.) oraz wymogami instrukcji inwentaryzacyjnej, wprowadzonej zarządzeniem Nr 129/2019 Wójta Gminy Rudnik z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji inwentaryzacyjnej (wraz ze zmianami).

W inwentaryzacji gruntów metodą weryfikacji i porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednim dokumentami według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. różnic nie stwierdzono, co potwierdzają protokoły z inwentaryzacji gruntów, podpisane przez członków zespołu spisowego.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej (analitycznej) środków trwałych urzędu (jednostki) należały do Głównego Księgowego w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy.

Za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji mienia komunalnego byli odpowiedzialni: Starszy Inspektor ds. gospodarki gruntami w Referacie Inwestycji, Rolnictwa i Infrastruktury oraz Główny Księgowy w Referacie Finansowym.

Wniosek nr 9

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rudnik w zakresie:

- prawidłowej kwalifikacji zdarzeń dotyczących komunalizacji mienia Gminy Rudnik do ujęcia w księgach zgodnie z zasadą memoriału, wynikającą z art. 6 ust.1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 20 ust.1 oraz art. 24 ust.5 pkt 1 tej ustawy,*
- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r., poz. 120 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483).*

– W latach 2021 - 2025 (do dnia kontroli) nieprawidłowo prowadzono ewidencję księgową Urzędu Gminy Rudnik oraz budżetu (organu), co polegało na tym, że:

- nieprawidłowo zamknięto konto 240 „Pozostałe rozrachunki” w księgach rachunkowych Urzędu, z naruszeniem art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342).*

Ze sporządzonych na koniec roku zestawień obrotów i sald kont księgi głównej wynikały salda według stanu:

- na dzień 31 grudnia 2022 r. konto 240 „Pozostałe rozrachunki” wykazywało saldo Wn w kwocie 2.704,29 zł oraz saldo Ma w kwocie 101.038,01 zł – zaniżone o kwotę 1.554,99 zł;*
- na dzień 31 grudnia 2023 r. konto 240 „Pozostałe rozrachunki” wykazywało saldo Wn w kwocie 721,00 zł oraz saldo Ma w kwocie 326.924,13 zł – zaniżone o kwotę 1.216,62 zł.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną nieprawidłowego zamknięcia konta 240-1 „Pozostałe rozrachunki” według stanu na dzień 31 grudnia roku: 2022, 2023 były ustawienia konta w programie FK. Było ono zdefiniowane jako konto syntetyczne/nie rozliczeniowe i dlatego też na koniec roku wykazywało saldo debetowe lub kredytowe, w zależności od tego jakie obroty przeważały.

- nieprawidłowo wprowadzono bilans otwarcia konta 800 „Fundusz jednostki” saldem dwustronnym, zamiast saldem jednostronnym, niezgodnie z danymi wynikającym na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego, co było niezgodne z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

Ze sporządzonych na koniec roku zestawień obrotów i sald kont księgi głównej wynikały salda według stanu:

- na dzień 31 grudnia 2021 r. konto wykazywało saldo Wn 2.713.616,11 zł, saldo Ma 17.970.715,28 zł oraz per saldo Ma 15.257.099,17 zł. Na dzień 1 stycznia 2022 r. wprowadzono saldo dwustronne po stronie Wn 2.713.616,11 zł, Ma 17.970.715,28 zł,
- na dzień 31 grudnia 2022 r. konto wykazywało saldo Wn 4.421.762,44 zł, Ma 18.366.657,30 zł oraz per saldo Ma 13.944.894,86 zł. Na dzień 1 stycznia 2023 r. wprowadzono saldo dwustronne po stronie Wn 4.421.762,44 zł, Ma 18.366.657,30 zł,
- na dzień 31 grudnia 2023 r. konto wykazywało saldo Wn 377.832,62 zł, Ma 26.734.836,01 zł oraz per saldo Ma 26.357.003,39 zł. Na dzień 1 stycznia 2024 r. wprowadzono saldo dwustronne po stronie: Wn 377.832,62 zł, Ma 26.734.836,01 zł,
- na dzień 31 grudnia 2024 r. konto wykazywało saldo Wn 1.196.763,55 zł, Ma 31.321.893,92 zł oraz per saldo Ma 30.125.130,37 zł. Bilans otwarcia ksiąg rachunkowych /jednostki/ roku następnego wykazywało po stronie Wn 1.196.763,55 zł oraz Ma 31.321.893,92 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, powyższe wynikało z nieprawidłowych ustawień programu księgowego.

- nieprawidłowo ujęto na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” rozliczenia z tytułu podatku VAT scentralizowanego przekazanego z urzędu do budżetu (organu), w ten sposób, że z ksiąg budżetu wynikały zobowiązania w kwocie 1.083,61 zł wobec urzędu, które faktycznie takim zobowiązaniem nie były. Powyższe naruszało art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

Ze sporządzonych na koniec roku zestawień obrotów i sald kont księgi głównej według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” wynikało saldo Wn w kwocie 179.423,53 zł oraz saldo Ma w kwocie 37.582,64 zł – w tym kwota 1.083,61 zł.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, w 2021 r. na koncie 224 „Rozrachunki budżetu” zdarzenia gospodarcze były ujmowane zgodnie z przyjętym wówczas rozwiązaniem ewidencyjnym, które zmieniono od 01 stycznia 2022 r.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej urzędu (jednostki) oraz budżetu (organu) oraz sporządzania zestawień obrotów i sald za okresy sprawozdawcze należały do byłych i obecnych pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy.

Wniosek nr 10

Zapewnić prawidłowe prowadzenie ewidencji księgowej i ustalanie sald kont 224, 240, 800, stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w załącznikach nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.), mając na uwadze art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.) oraz art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1483).

- *Do dnia zakończenia kontroli w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Rudnik, w ewidencji konta 011 „Środki trwałe” nie ujęto wartości gruntów, budynków oraz budowli przekazanych jednostce organizacyjnej w użyczenie lub użytkowanie na podstawie zawartych umów oraz uchwały Nr XII/107/03 Rady Gminy Rudnik z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie przekazania w użytkowanie majątku gminy Zakładowi Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku.*

Ponadto wyksięgowano z ewidencji księgowej wartość budynków, które w niej figurowały, a które w latach 2021-2022 zostały przekazane tej jednostce do używania lub użytkowania, pomimo że na wskazanych nieruchomościach nie został ustanowiony trwały zarząd.

Tym samym nieruchomości te nadal stanowiły środki trwałe Urzędu, zgodnie z definicją środka trwałego, o której mowa w przepisach art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) oraz w § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342 z późn. zm.), w związku z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.) i podlegały ewidencji w księgach rachunkowych Urzędu, stosownie do zasad funkcjonowania konta 011 określonych w ww. rozporządzeniu. Umowa użyczenia nie przenosi własności nieruchomości, w związku z czym wartość nieruchomości powinna być nadal ujęta w ewidencji Urzędu

W latach 2021 - 2025 do dnia zakończenia kontroli, z ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Rudnik, z ewidencji konta 011 „Środki trwałe” wyksięgowano wartość budynków, przekazanych jednostce organizacyjnej w użyczenie, o łącznej wartości 484.547,76 zł.

Z ewidencji księgowej Urzędu nie wynikała łączna wartość mienia przekazanego w użyczenie wymienionej jednostce.

Zgodnie z danymi uzyskanymi w trakcie kontroli przez pracowników Urzędu od jednostki organizacyjnej, na podstawie uchwał Rady Gminy Rudnik, zarządzeń Wójta Gminy Rudnik oraz zawartych umów użyczenia, przekazano tej jednostce organizacyjnej Gminy w użyczenie grunty, budynki oraz budowle posadowione na tych gruntach, których wartość wynosiła wg stanu na dzień:

	Grunty	Budynki	Budowle
01.01.2021	920 781,60	3 484 585,16	6 284 662,00
31.12.2021	920 781,60	3 590 450,02	6 284 662,00
31.12.2022	372 521,48	3 969 132,92	6 284 662,00
31.12.2023	372 521,48	3 969 132,92	6 284 662,00
31.12.2024	372 521,48	3 969 132,92	6 284 662,00
11.09.2025	372 521,48	3 969 132,92	6 284 662,00

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, zakład budżetowy nigdy nie wystąpił do Gminy z wnioskiem o ustanowienie trwałego zarządu; nie wiadomo z jakich powodów wyksięgowano z ewidencji księgowej urzędu (jednostki) konta 011 „Środki trwałe” budynki, grunty które zostały przekazane w użyczenie ZWiUK w Rudniku. Znaczna większość składników majątkowych została wyksięgowana z ksiąg Urzędu przekazana i ujęta w księgach rachunkowych ZWiUK w latach 2003 - 2017. Do 2020 r. z ewidencji księgowej konta 011 wyksięgowano wartość przekazanych do Zakładu Wodociągu i Usług Komunalnych w Rudniku w użyczenie ok. 40 działek w łącznej kwocie 4.405.366,76 zł.

Należy zauważyć, że trwały zarząd jest jedyną formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej i stanowi tytuł prawny właściwy dla ujęcia majątku w księgach rachunkowych tej jednostki.

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki zostały powierzone Głównemu Księgowemu Urzędu (jednostki).

Odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości, w myśl art. 4 ust. 5 ww. ustawy o rachunkowości, ponosi p. Piotr Rybka – Wójt Gminy Rudnik.

Wniosek nr 11

Ująć w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Rudnik wartość nieruchomości, które nie zostały przekazane w trwały zarząd jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, mając na uwadze definicję środków trwałych wyrażoną w art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn zm.) oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla

budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342 z późn. zm.), a także zasady ewidencji środków trwałych określone w tym rozporządzeniu oraz w zakładowym planie kont Urzędu Gminy Rudnik, wprowadzonym zarządzeniem Nr 198/2018 Wójta Gminy Rudnik z dnia 2 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia polityki rachunkowości oraz planu kont przyjętych dla budżetu oraz urzędu Gminy Rudnik z późn. zm.

- *W 2025 r. zaniechano sporządzenia zestawienia sald inwentaryzowanej grupy składników aktywów na dzień 31 grudnia 2024 r. w związku z przeprowadzeniem inwentaryzacji w drodze potwierdzenia sald rachunków bankowych. Powyższe było wymagane przepisami art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.). Inwentaryzację przeprowadzono na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Rudnik Nr 153/2024 z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie: przeprowadzenia inwentaryzacji w Urzędzie Gminy Rudnik na dzień 31 grudnia 2024 r.*

Na dzień przeprowadzenia inwentaryzacji metodą potwierdzenia sald nie zostały wygenerowane wydruki dla kont księgowych urzędu (jednostki), tj. 130, 135, 139 oraz kont księgowych budżetu (organu), tj.: 133 przypisanych do wszystkich rachunków bankowych wynikających z potwierdzeń sald przekazanych przez bank.

Wydruki potwierdzające salda kont księgowych (jednostki), tj. 130, 135, 139 oraz kont księgowych budżetu (organu), tj.: 133 przypisanych do rachunków bankowych, które wykazywały obroty w 2024 roku zostały wygenerowane 17 stycznia 2025 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami, brak potwierdzenia w postaci wydruków wygenerowanych z programu FK w terminie do 15 stycznia 2025 r. w zakresie inwentaryzacji aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych wynika „z przeoczenia spowodowanego licznymi w tym okresie obowiązkami związanymi zarówno z zamknięciem roku 2024, jak i sprawami bieżącymi”.

Potwierdzenie porównania sald kont księgowych urzędu (jednostki) tj. 130, 135, 139 oraz kont księgowych budżetu (organu), tj.: 133 - z przekazanymi przez Banki potwierdzeniami sald odzwierciedlają protokoły z weryfikacji sald sporządzone 14 marca 2025 r. i 15 marca 2025 r.

Zadania w zakresie przeprowadzania inwentaryzacji w drodze potwierdzania zgodności sald oraz weryfikacji wykonywali byli pracownicy Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Danuta Biczysko – Skarbnik Gminy. Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 12

Zapewnić sporządzanie zestawień sald inwentaryzowanych grup składników aktywów na dzień inwentaryzacji, stosownie do wymogów art. 18 ust. 2 oraz art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.).

W zakresie gospodarki nieruchomościami:

- W 2021 r. przeprowadzono przetargi ustne nieograniczone na sprzedaż nieruchomości gruntowej niezabudowanej nr 380/11 o pow. 0,0606 ha oraz nr 380/15, o pow. 0,0593 ha, położonych w Sławikowie, w których:
 - w wykazie nieruchomości przeznaczonych do zbycia zaniechano określenia terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługiwało pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.). Było to niezgodne z art. 35 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. ww. ustawy.
 - w ogłoszeniu o I i II przetargu nieograniczonym na sprzedaż ww. nieruchomości ustalono termin wniesienia wadium na 2 dni przed przetargiem, zamiast na 3 dni przed przetargiem. Naruszono tym § 4 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1490 z późn. zm.).
 - zaniechano sporządzenia protokołu z I przetargu ustnego nieograniczonego z dnia 26 lutego 2021 r. zakończonego wynikiem negatywnym. Naruszono tym § 10 ust. 1, 6 i 8 ww. rozporządzenia.
 - w dwóch protokołach z dnia 2 lipca 2021 r. z przeprowadzonych przetargów ustnych nieograniczonych na sprzedaż ww. nieruchomości nie wskazano ceny wywoławczej dla nieruchomości, które były przedmiotem sprzedaży. Naruszono tym § 10 ust. 7 ww. rozporządzenia.

Przygotowanie dokumentacji związanej ze sprzedażą nieruchomości, w tym przygotowanie wykazu nieruchomości oraz ogłoszeń o przetargach, do dnia 31 marca 2021 r. należało do byłego młodszego referenta ds. zarządzania kryzysowego, gospodarki gruntami i mieniem komunalnym, działalności OPP, obrony cywilnej i ochrony p-poż. w Referacie Inwestycji, Rolnictwa i Infrastruktury. Od kwietnia 2021 r. zadania te wykonywali: Przewodniczący Komisji Przetargowej oraz starszy specjalista ds. gospodarki gruntami w Referacie Inwestycji, Rolnictwa i Infrastruktury. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Inwestycji, Rolnictwa i Infrastruktury w zakresie:

- prawidłowego sporządzania wykazów nieruchomości przeznaczonych do zbycia w zakresie określenia terminu do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługiwało pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości, zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 z późn. zm.),
 - prawidłowego sporządzania ogłoszeń o przetargach na zbycie nieruchomości w zakresie ustalania terminu wniesienia wadium, zgodnie z § 4 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 2213),
 - sporządzania protokołu z przetargu zgodnie z § 10 ust. 1, 6, 7 8 ww. rozporządzenia,
- mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483).

- *Do dnia zakończenia kontroli zaniechano opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 25 ust. 2 w związku z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.).*

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Piotr Rybka – Wójta Gminy, plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości nie został sporządzony, ze względu na zbyt duży zakres obowiązków oraz napływ spraw bieżących. Ponadto, przygotowanie projektu i podjęcie niniejszej uchwały zaplanowano do wykonania do końca 2025 r.

Nieprawidłowość dotycząca opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości za lata 2017-2021 została stwierdzona w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Gminy Rudnik, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu pokontrolnym Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach Znak: WK-610/20/4/21 z dnia 22 października 2021 r. Z informacji z dnia 19 listopada 2021 r. w sprawie sposobu realizacji wniosków pokontrolnych wynikało, że plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości zostanie sporządzony niezwłocznie, w ramach możliwości osoby odpowiedzialnej.

Przygotowanie dokumentacji w tym zakresie należało do byłego Kierownika Referatu, Rolnictwa i Infrastruktury, a obecnie Starszego Inspektora ds. gospodarki nieruchomościami. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Piotr Rybka – Wójt Gminy Rudnik. Obecnie nadzór nad pracownikiem sprawuje Kierownik ww. Referatu. Osobą odpowiedzialną za gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości, zgodnie z treścią art. 25 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w kadencji 2018-2023 oraz w kadencji 2024-2029 był Wójt Gminy Rudnik.

Wniosek nr 14

Sporządzić plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości wymagany zgodnie z treścią art. 25 ust. 2 w związku z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1145 z późn. zm.).

- *Nie podjęto działań w celu wyegzekwowania należności od osoby fizycznej na kwotę 3.935,34 zł oraz odsetek na kwotę 136,96 zł, z tytułu scalenia i podziału nieruchomości, dokonanego na podstawie uchwały Nr XXX/271/2021 Rady Gminy Rudnik z dnia 25 sierpnia 2021 r. w sprawie scalenia i podziału nieruchomości położonych w Rudniku w rejonie drogi krajowej nr 45.*

Powyższym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), w związku z art. 103 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników Urzędu - uczestnik postępowania scaleniowego został zawiadomiony pismem z dnia 14 stycznia 2022 r. o wysokości kosztów postępowania scaleniowego oraz wezwany do zapłaty w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia. Następnie pismami z dnia 16 lutego 2022 r. i z dnia 8 lipca 2022 r. ponownie wskazano stronie obowiązek zapłaty za postępowanie scaleniowe.

Do dnia zakończenia kontroli Gmina Rudnik nie wszczęła postępowania windykacyjnego oraz egzekucyjnego celem wyegzekwowania przedmiotowej należności.

Za przygotowanie dokumentów dotyczących scalenia i podziału nieruchomości odpowiedzialna była Kierownik Referatu Inwestycji, Rolnictwa i Infrastruktury. Nadzór sprawował Wójt Gminy.

Wniosek nr 15

Podjąć działania mające na celu wyegzekwowanie należności poniesionych przez Gminę Rudnik z tytułu scalenia i podziału nieruchomości, mając na uwadze art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r., poz. 1483), w związku z art. 103 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.).

- *Do dnia zakończenia kontroli nie ustanowiono trwałego zarządu na rzecz Zakładu Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku – zakładu budżetowego Gminy Rudnik. Naruszono tym art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.). Zakład Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku dysponował mieniem komunalnym na podstawie m. in. uchwały Rady Gminy Rudnik, umów użyczenia oraz zarządzeń Wójta Gminy.*

Prowadzenie spraw związanych z przygotowaniem nieruchomości do oddania w trwały zarząd należało do pracowników Referatu Inwestycji, Rolnictwa i Infrastruktury. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego referatu.

Należy zauważyć, że trwały zarząd jest jedyną formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej. Stosownie do art. 12 w powiązaniu z art. 25b w związku z art. 25 ust. 1 i art. 23 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, organy działające za jednostkę samorządu terytorialnego są zobowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki. Jednostka organizacyjna może otrzymać nieruchomość we władanie jedynie w formie trwałego zarządu, co wynika z art. 43 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Powyższy pogląd potwierdza dyspozycja art. 51 w związku z art. 56 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którą samorządowa jednostka organizacyjna, z dniem jej utworzenia, jest wyposażana w nieruchomości niezbędne do jej działalności przez organ założycielski, a wyposażenie polega na oddaniu samorządowej jednostce organizacyjnej nieruchomości z gminnego zasobu nieruchomości w trwały zarząd.

Wniosek nr 16

Ustanowić trwały zarząd na nieruchomościach pozostających we władaniu zakładu budżetowego Gminy Rudnik, stosownie do art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- *W 2024 r. nieprawidłowo zweryfikowano wydatki poniesione na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych, poprzez uwzględnienie w faktycznie poniesionych kosztach na wynagrodzenia, nagrody dla nauczyciela dyplomowanego w wysokości 6.500,00 zł, przyznanych przez Śląskiego Kuratora Oświaty na mocy § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. z 2023 r., poz. 1258) w związku z art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 z późn. zm.).*
Zaliczenie ww. nagród, wypłaconych z budżetu wojewody, do faktycznie poniesionych kosztów na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych, było niezgodne z objaśnieniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz. U. 2022 r., poz. 2767 z późn. zm.), stanowiącym wzór tego sprawozdania.

W wyniku powyższego nieprawidłowo sporządzono sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dyplomowanych za 2024 rok, w którym zawyżono wydatki poniesione na wynagrodzenia dla nauczycieli dyplomowanych o kwotę 6.500,00 zł.

W związku z nieprawidłowo wykazanymi wydatkami nie zachodziła konieczność wypłaty jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli dyplomowanych.

W myśl art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, obowiązek przeprowadzenia analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela) spoczywa na organie prowadzącym szkołę. Powyższe przekłada się również na obowiązek weryfikowania przez organ prowadzący rodzajów składników wynagrodzeń w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli.

W trakcie kontroli sporządzono korektę „Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli początkujących, mianowanych i dyplomowanych w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2024 rok”.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego za 2024 r. sporządził Kierownik Referatu Oświaty, Kultury Turystyki i Sportu. Sprawozdanie zatwierdził p. Piotr Rybka – Wójt Gminy Rudnik.

Wniosek nr 17

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Oświaty, Kultury Turystyki i Sportu w zakresie przeprowadzania prawidłowej analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w szczególności w zakresie weryfikacji składników wynagrodzeń przyjmowanych do sporządzenia sprawozdania, stosownie do art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r., poz. 986 z późn. zm.), w związku z art. 30 ust. 1 tej ustawy

oraz pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli (Dz. U. 2022 r., poz. 2767 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r., poz. 1483).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/